

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑/๒๕๖๕

วันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { นายสมนึก ระฆัง ผู้ร้อง
ศาลแขวงดุสิต ที่ ๑
บริษัท กุ้ยหลินพลังงาน จำกัด ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายสมนึก ระฆัง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายสมนึก ระฆัง (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องและชาวบ้านในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลถ้ำน้ำผุด อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา รวม ๑๒ คน ยื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อประธานคณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ตรวจสอบกรณีบริษัท กุ้ยหลินพลังงาน จำกัด (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐออกเอกสารสิทธิในที่ดินของรัฐที่ชาวบ้านใช้ประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๒ นำหนังสือร้องทุกข์ดังกล่าวฟ้องผู้ร้องและชาวบ้าน รวม ๑๒ คน เป็นจำเลยต่อศาลแขวงดุสิต (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๑๒๔๑/๒๕๖๓ ความผิดฐานร่วมกันแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน และร่วมกันหมิ่นประมาทผู้ถูกร้องที่ ๑ ใต้สวนมูลฟ้องแล้วประทับฟ้องไว้พิจารณา ผู้ร้องเห็นว่าก่อนประทับฟ้อง ผู้ถูกร้องที่ ๑ ควรส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคำฟ้องของผู้ถูกร้องที่ ๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ประทับฟ้องคดีดังกล่าวไว้พิจารณา โดยไม่ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามที่ผู้ร้องขอ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) การร้องทุกข์ของผู้ร้องและชาวบ้าน รวม ๑๒ คน ต่อประธานคณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร เป็นการร้องทุกข์ที่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีอำนาจประทับฟ้อง และดำเนินคดีดังกล่าว

(๒) ผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้สิทธิฟ้องชาวบ้านทั้งสิบสองคนที่ร้องทุกข์ตามรัฐธรรมนูญไม่ได้ เพราะชาวบ้านมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามกฎหมาย

(๓) ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีอำนาจรับฟ้องคดีที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ นำคดีที่ชาวบ้านร้องทุกข์ ตามรัฐธรรมนูญมาฟ้องต่อศาล และไม่มีอำนาจประทับฟ้อง เพราะเมื่อประทับฟ้องชาวบ้านทั้งสิบสองคน ต้องตกเป็นจำเลยและต้องขอลปล่อยตัวชั่วคราว ทำให้ได้รับความเดือดร้อน ทุกข์ยาก เสียงาน เสียเวลา ประกอบกิจการงาน เป็นต้น จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือ เสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจ หลีกเลียงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณา วินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น

ยังคงมีอยู่ที่ยื่นคำร้องได้ทราบว่าการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘
วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้อง
ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้
และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗
บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ
อันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่
เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนด
กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่าง
การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว” และ
มาตรา ๔๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่น
คำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้อง
กล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ประทับฟ้องคดีที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ฟ้องร้องดำเนินคดีอาญากับผู้ร้อง
และชาวบ้าน รวม ๑๒ คน ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องและชาวบ้าน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้อง
ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรง
ต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีการพิจารณาคดีของผู้ถูกร้องที่ ๑
ที่ประทับฟ้องไว้พิจารณา เป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖
วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าว
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๔ -

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้สิทธิฟ้องผู้ร้องกับชาวบ้าน รวม ๑๒ คน เป็นจำเลยในคดีอาญาร่วมกันแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานและร่วมกันหมิ่นประมาท ไม่สามารถกระทำได้เพราะชาวบ้านมีสิทธิที่จะร้องทุกข์ได้ตามกฎหมายนั้น เห็นว่า การกระทำดังกล่าวที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้สิทธิทางศาลของบุคคล ไม่ได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ และผู้ร้องสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นยอมเป็นอันตกไป

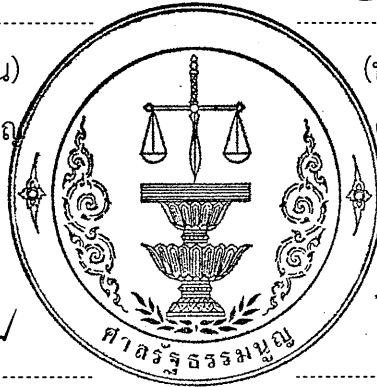
(คำสั่งที่ ๓/๒๕๖๕)

(นายทวีเกียรติ มินะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุทธิ์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภตล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ